

DOCUMENTS

SERIE PEDAGOGIA - Nº.1.

LES COLONIES DE VACANCES
PER L'EDUCACIO

Iniciem amb aquest la serie de documents que ens varem proposar d'anar elaborant, amb tota llibertat i al fil de les nostres descobertes, per a enriquir el bagatge dels equips que treballen a l'SCV.

Aquest document comprèn dos articles que varen apareixer al nº 39 de la revista de l'UFCV en que s'intentava de traçar unes línies de treball per als organitzadors de les colònies a França.

Joaquim mc.Franck

La funció social de les colònies de vacances

La qüestió plantejada es la següent: un grup d'infants viu uns dies de vacances en una activitat rica, per variada i per espontània, per a què serveix això? com s'aconsegueix?. L'articulista es fa la reflexió de que per a comprendre la resposta cal fixar-se en les característiques pròpies d'una colònia de vacances:

1.- La colònia de vacances es un grup accidental

- els infants viuen habitualment a la família, a l'escola, al barri... i tots aquests marcs ambients els marquen a la seva manera
- enfront d'això, la colònia resta qualcom d'accidental en la vida de l'infant que es, d'una forma efectiva, "format" pels grups de vida normal
- d'aquests pressupòsits se'n desprèn que una tasca oferta a l'educador en les colònies es la d'atenuar les extrapoblacions que fa cada un dels grups esmentats en la formació de l'infant això no vol dir que la colònia no hagi de respectar les diverses aportacions que reb l'infant: tot al contrari, ho ha fet i ha de procurar ressaltar tots els aspectes positius
- i no es tracta únicament de denunciar les exageracions, sino també de aclarir les incoherències.
- la colònia, donç, sabent-se accidental i dependent de les condicions de vida normals de l'infant, ha de procurar conèixer-les i facilitar l'emergència de l'infant enmig de totes elles.

2.- La colònia de vacances es un grup en moviment

- tot grup de persones crea, al fil de la seva vida i de la dels seus membres, la seva pròpia dinàmica: manifestació de la riquesa del grup i acte creador dels seus components
- la colònia no es una excepció; en parlarem atenent primer a les condicions necessàries per a l'expansió i consolidació del grup d'infants i després a les possibilitats educatives:
 - el grup no veix unit: cal que tothom disposi de temps per a situarse; en el cas dels infants, es tractarà de que disposin de temps per a conèixer els companys, els monitors, la casa, el llit, els "ritus" de vida nous, etc. aquesta necessitat es més urgent als primers dies que al final; pensem en l'equilibri col.laboració-competència que s'ha de decantar cap a una banda i cap a l'altra segons els dies de la colònia
 - en aquesta integració progressiva dels infants al grup cadascú progressa en la mida dels seus propis mitjans:
 - forçar a l'adopció, despersonalitza
 - cridar a la relació i a l'intercanvi es tota una altra cosa si calgués traçar-se un programa, cal pensar en un cicle esquemàtic similar al següent:
 - etapa de "pseudo-remet" donamentat on una col.laboració que ompli una bona part del dia.

- etapa de descoberta d'objectius comuns i de realitzacions marcades per grup orgànic, no ja pel "pseudo-romat"
- etapa d'invocació constant a l'iniciativa, a la descentralització de les activitats, a l'intercanvi personal. ...

3.- La colònia de vacances es un grup vivent

- a ningú se li ocrorria de proposar les mateixes activitats a un nen de 8 anys i a un adolescent de 15 ... cal tenir presents, es evident, les característiques de l'edat dels infants de la colònia.
- tampoc hom proposa el mateix i de la mateixa forma a una noi extraordinàriament introvertit i a un noi extraordinàriament introvertit... cal tenir igualment presents les característiques temperamentals de cada infant i les seves experiències.
- en resum, cal tenir present a cadascú i a les seves possibilitats, tant en les relacions cara a cara com en la vida col·lectiva en la que ha de trobar-hi un lloc propi
- si ens representem la colònia com una xarxa de relacions entre persones, cal aconseguir que tothom, encara que només sigui per uns moments pugui ésser un nus que relligui un conjunt de relacions, que polaritza un conjunt de tendències... cada infant ha de tenir un moment per a ésser el motor de la seva pròpia educació i del progrés del seu grup.

4.- La colònia de vacances es un grup estructurat

- la qüestió: cal confiar-se únicament del joc espontani dels "leaders" per a estructurar la colònia? : ben segur que no perquè hi han una pila de funcions (de tipus quasi bé orgànic) que reclamen solucions immediates; una divisió en grups, almenys, es fonamental....
- quin tipus de grups?, això ja no es pot definir per endavant si no es ateu a als infants concrets, al local, a l'equip de monitors, etc. la resposta cal trobar-la en la creativitat del grup concret a partir de la situació concreta en que es troba.
- i aquí la extraordinària importància de la presència de l'educador en la seva tasca d'ajudar a l'emergència més espontània de la personalitat de l'infant.

5.- La colònia de vacances es un grup situat

- la colònia de vacances no pot ésser un univers clos sobre si mateix, al contrari, una de les vocacions de la colònia es la de la descoberta, l'acolliment i l'assimilació del país que l'envolta.

Cal reinventar les colònies de Vacances?

Evolucionaràn les colònies?

- les necessitats fonamentals permaneixen
- allò que variarà serà el tipus de resposta que hom donarà a aquestes necessitats: a nous mitjans, noves respostes

La qüestió a plantejar-se es: en que consisteix l'originalitat de les colònies?

- planteig: la resposta aquesta qüestió hauria d'ésser tal que afirmés la permanència de la necessitat de les colònies com a resposta a les necessitats dels esports dels infants en vacances ...
 - l'urbanització
 - l'intercanvi i les comunicacions de massa
 - la socialització en grups

....

quina resposta troben les necessitats derivades d'aquests fenòmens tan presents en les nostres colònies?

veiem-ho:

- la colònia de vacances es un dels rars moments en que l'infant pot harmonitzar allò que sap, allò que fa, allò que vol, allò que creu ..
 - l'educador crida a l'activitat a l'infant sencer, a totes les seves potencialitats de manifestació
 - les activitats que posen en joc a l'hora moltes funcions infantils

la colònia es donç un instrument essencial per ajudar a integrar en una sola persona els diversos personatges de l'infant; evidentement, aixó presuposa una real coordinació de l'equip de monitors i una programació no únicament quantitativa o cronològica, sino també qualitativa

- en aquesta perspectiva, la durada de la colònia pren una importància fonamental: permet a l'infant de anuar els seus desigs, de fer emergir certes necessitats profundes, de esdevenir conscient dels fracassos per a superar-los, permet a les descobertes de provocar respostes personals; cal pensar, però, que la colònia es un temps relativament molt curt si el comparem amb la vida de l'infant
- crida a l'acció, la colònia es el lloc de l'iniciativa: i aixó no fa únicament referència a l'elecció del tipus d'activitats a desenvolupar, sino també al tipus de relacions socials a establir (el marc social)
l'iniciativa es la garantia d'una creació autèntica i es també el mitjà per a passar de l'aventura interioritzada a l'aventura expressada en la joia i realitzada al preu, de l'esforç... reclama un infant actiu, desvetllat i emprenedor.

Conclusió

Dels "Mens sana in corpore sano" de la primera època de les colònies ens cal passar a un nou planteig molt més agil i molt més comprensor de les necessitats dels infants en una nova època... Com a referència per al treball que ens hem de plantejar, ens cal tenir presents els punts que hem exposat:

- 1.- la colònia com a oportunitat per a que l'infant harmonitzi els diferents personatges que la vida moderna crea dins d'ell
- 2.- aixó demana una programació de la colònia qualitativament pensada per a aconseguir aquest objectiu
- 3.- la colònia es un lloc on hi regna l'iniciativa.